

Ož dr. Vita Kraigherja

Zgodovina

Piran

Srednjevezko mesto

Urban Cör, 7.a

Piran v srednjem veku

Ljubljana, 18.4.2011

V tem projektu vam bom predstavil Piran, kako se je razvijal in ostalo.

Piran je bil v srednjem veku bogato mesto. Dohodke mu je prinazalo trgovanje s soljo, oljem in vinom. Pirani so bili tudi dobri ribiči, graditelji ladij in raznovrstni obrtniki. Vsakdanje življenje in odnose med meščani so urejali mestni statuti. Iz odlomkov Piranskega mestnega statuta smo razbrali nekaj značilnosti iz vsakdanjega življenja, npr., o tistih, ki zaprejo javne poti, o prepovedi natovarjanja soli, o goseh ali kokozih, zalotnih v tujih vrtovih. Seznanili smo se s piranskimi votlinami in dolžinskimi merami in se o njih prepričali tudi v samem mestu. Srednjeveška značilnost so tudi kužne bolezni, ki niso prizanesle niti Piranu. V Piranu so imeli dober varnostni sistem, za obrambo pred kugo, pa tudi nemo zdravnikov ker uspešnih zdravil proti kugi še niso poznali. Zato ni naključje, da v srednjem veku zelo najbolj zaupajo božji previdnosti in se s tem primerno oddolžijo z gradnjo ztevilnih cerkva, ki so posvečene različnim svetnikom za različne namene. Srednjeveškemu Piranu so vtisnile vidne pekat Benetke. V Piranu so bile po 13. stoletju zgrajene najpomembnejše stavbe palače, cerkve in obzidje. Mesto se je tudi povečalo. (Srednjeveški Piran. 2001. Dosegljivo na: <http://www2.arnes.si/~osljdom4s/piran2001/srednjev.htm> [Pregledano 18-04-2011])

V srednjem veku je bil Tartinijev trg notranje pristanišče ali mandra. V njem so bile jadrnice in oljni varni pred vetrovi, visokimi valovi in roparji. Že stari piranski mandra so obkrožale najpomembnejše mestne palače in hize premožnih meščanov. Poleg mestne hize je bilo na južni strani mandra aloe v 14. stoletju skladišče za oito in moko ter zastavljalnica. Nasprotna bregova ob vhodu v pristanišče je povezoval dvižni most. (Srednjeveški Piran. 2002. Dosegljivo na: <http://www2.arnes.si/~osljdom4s/piran2002/srednjev.htm> [Uporabljeno 21.04.2011])

Najbolj opazna stavba v Piranu je stolna cerkev Sv. Jurija, ki je tudi zaščitnik mesta Piran. Piran (Pirano :: prostorski atlas. 2011. Dosegljivo na URL: http://www.burger.si/Piran/Piran_2.htm. [Uporabljeno 19-04-2011])

Piran je dobil leta 1274 statut, leta 1283 je sprejel oblast Benetk, ki je trajala do propada Beneške republike leta 1797. (Piran - Wikipedija, prosta enciklopedija. 2010. Dosegljivo na: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Piran> [Uporabljeno 21.04.2011])

Mesto je postalo samostojen fevd in je imelo utrjen obrambni zid, kateri se je kasneje podaljšal. Pričele so se avtonomistične težnje, saj je predstavnik Aquileje predvsem pobiral davke in se manj zanimal za vzdrževanje reda in urejenega življenja. V tem času zasledimo prvi omenjanje solin v pergamentni listini, samo trgovanje s soljo pa je povezano tudi z osvoboditvenimi težnjami in novimi pravicami. Zopet prevlada premožnejših meščanov in le-ti zagospodarijo v Piranu (po kratkotrajni vojni 1282-1283).

Pridobil si je poseben položaj svoboz in in se tako kreplil. V tem času so izgradili dosti pomembnih stavb staro obinsko palačo 1292, skladišče soli in moke 1302, cerkev Sv. Franška 1318, loža 1324, stolno cerkev Sv. Jurij 1343, obzidje 12.-15. stoletje. Kasneje se dodatne pozidave. V 14. stoletju je imel Piran zlo za plemiče in bogate meščane in prav ta je ena najstarejših v Sloveniji. Piran je imel v srednjem veku tudi velike ozemeljske apetite, zato je bil v pogostih krvavih spopadih s sosednjima mestoma Buje in Izola, tako da je moral posesti vmes celo beneško do. (Bed and breakfast. Miracolo Di Mare. Accomodation in Piran. 2008. Dosegljivo na: <http://www.miracolodimare.si/?piran> [Uporabljeno 21.04.2011])

Najlepša meščanska hiša pa je beneška hiša iz 15. stol., zgrajena v beneški gotiki. Ob vhodu v notranje pristanišče so izobežali piransko in beneško zastavo. Če danes lahko vidimo kamnita podstavka za drogovala, na katerih je izklesan beneški lev in dolžinske piranske mere. (Srednjeveški Piran. 2002. Dosegljivo na: <http://www2.arnes.si/~osljdom4s/piran2002/srednjev.htm> [Uporabljeno 21.04.2011])

Beneška hiša

Projekt je bil zelo zanimiv saj sem izvedel veliko novega o našem obmorskem mestu Piran in kakšen je bil v tistih časih.

-Srednjevezki Piran. 2002. Dosegljivo na: <http://www2.arnes.si/~osljdom4s/piran2002/srednjev.htm> [Uporabljeno 21.04.2011]

- Bed and breakfast . Miriacolo Di Mare . Accomodation in Piran. 2008. Dosegljivo na: <http://www.miracolodimare.si/?piran> [Uporabljeno 21.04.2011]

- Piran - Wikipedija, prosta enciklopedija. 2010. Dosegljivo na: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Piran> [Uporabljeno 21.04.2011]

-Srednjevezki Piran. 2001. Dosegljivo na: <http://www2.arnes.si/~osljdom4s/piran2001/srednjev.htm> [Pregledano 18-04-2011])

-Pirano :: prostorski atlas. 2011. Dosegljivo na URL: http://www.burger.si/Piran/Piran_2.htm. [Uporabljeno 19-04-2011])

Piran v srednjem
veku(http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/c/ca/Piran_zgodovina.jpg. 2010.
Dosegljivo na: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/c/ca/Piran_zgodovina.jpg
[Uporabljeno 21.04.2011])

Bene anka (Google: rezultati iskanja slik za
http://kraji.eu/PICTURES/obalno_notranjska/obala/piran/tartini. Dosegljivo na:
http://www.google.si/imgres?imgurl=http://kraji.eu/PICTURES/obalno_notranjska/obala/piran/tartinijev_trg/IMG_3523_piran_benecanka_big.jpg&imgrefurl=http://kraji.eu/slovenija/piran/tartinijev_trg/IMG_3523_piran_benecanka/slo&usq=-zTCWI2i_yttb0Cs0C1uWjBKaz0=&h=702&w=527&sz=71&hl=sl&start=0&sig2=tgp98Be1nUqsbqTvZWnCW&zoom=1&tbnid=HQUTuxw14EHZ2M:&tbnh=159&tbnw=116&ei=a3ywTaDZJouLswaZ8cHYCw&prev=/search%3Fq%3DBene%25C4%258Danka%26hl%3DsI%26sa%3DX%26rlz%3D1G1GGLQ_SLSI358%26biw%3D1579%26bih%3D648%26tbn%3Disch%26prmd%3Divns&itbs=1&iact=hc&vpx=128&vpy=91&dur=858&hovh=259&hovw=194&tx=141&ty=125&page=1&ndsp=29&ved=1t:429,r:0,s:0 [Uporabljeno 21.04.2011])